

Regeling, schorsing en verwijdering van leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs

December 2011

Inhoud

1. Aanleiding
2. Juridisch kader
  - 2.1 Mandateringsregeling Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio
3. Tekst in de schoolgids en op de website
4. Toelatingsbeleid
  - 4.1 Basisprincipes
  - 4.2 Toegankelijkheid
  - 4.3 Weigering
  - 4.4 Toelatingsbeleid
  - 4.5 Weigeringsgronden
    - Ad 1. De school / groep is vol
    - Ad 2. De school kan de benodigde zorg niet bieden
    - Ad 3. Ernstige verstoring van rust en orde dreigt
    - Ad 4. Beleid in verband met evenwichtige spreiding van de leerlingen over de scholen van het bestuur (of over de scholen in de regio).
5. Procedure bij toelating
6. Verwijdering van leerlingen
  - 6.1 Verwijderingsgronden:
    - Ad 1. De school kan niet aan de zorgbehoefte van de leerling voldoen
    - Ad 2. Ernstig of herhaaldelijk wangedrag door kind en/of ouders/verzorgers
7. Toelating en weigering in het speciaal basisonderwijs
  - 7.1 Wanneer is weigering niet mogelijk?
  - 7.2 Verwijdering in het SBO
8. Procedure: Time out
9. PROCEDURE: Schorsing
10. PROCEDURE: Verwijdering

---

1. Aanleiding

In dit document schetst Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio (OOZ) de achtergronden en wettelijke kaders ten aanzien van het beleid rondom toelating, schorsing en verwijdering van leerlingen en legt zij de procedure hieromtrent vast. Hiervoor is gebruik gemaakt van de informatie van VOS/ABB: brochure "Toelating en verwijdering, PO special" en van de Vereniging Openbaar Onderwijs: brochure "de marges van een toelatingsbeleid in het openbaar onderwijs".

Dit document is opgenomen in de schoolplannen van en van kracht op de openbare basisscholen vallend onder Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio (OOZ).

2. Juridisch kader

In de volgende wetten, regelingen e.d. zijn bepalingen opgenomen die van toepassing zijn op (de besluitvorming rondom) het toelating-, schorsing- en verwijderingsbeleid van openbare scholen:

Grondwet	artikel 23, er dient in Nederland voldoende openbaar onderwijs voorhanden te zijn dat algemeen toegankelijk is.
Leerplichtwet	Artikel 3
WPO	Wet op het primair onderwijs, artikel 39, 40 en 46
Awb	Algemene wet bestuursrecht
WEC	Wet op de expertisecentra, artikel 28 c
Wet LGF	Wet Leerlinggebonden financiering
Regeling Ind.	Regeling indicatiecriteria en aanmeldingsformulier leerlinggebonden financiering
BW	Burgerlijk wetboek, artikel 6:162, algemene bepalingen omtrent onrechtmatige daad

2.1 Mandateringsregeling Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio

	CvB	Algemeen directeur	Directeur teamleider
Schorsing van een leerling		Vaststellen	Advies
Verwijdering van een leerling	Vaststellen	Opstellen	Advies

3. Tekst in de schoolgids en op de website

Ingevolge artikel 13 van de WPO wordt de onderstaande tekst jaarlijks opgenomen in de schoolgidsen en de websites van de scholen vallend onder OOOZ om de ouders te wijzen op het bestaan van het beleid en ze de mogelijkheid te geven de inhoud via het schoolplan of dit document tot zich te nemen.

Toelating, schorsing en verwijdering

In de wet is vastgelegd dat openbaar onderwijs vrij toegankelijk is. Toch zijn er situaties mogelijk, waarbij openbare scholen kinderen mogen weigeren, schorsen of verwijderen. Hierbij valt te denken aan wachtlijsten, wangedrag door kinderen of ouders, het niet kunnen bieden van de benodigde zorg e.d.

Omdat ouders en kinderen recht hebben op een juiste en zorgvuldige behandeling is door het bestuur van onze school een procedure vastgesteld waarin zaken als toelating, schorsing en verwijdering zijn geregeld. Deze regeling is onderdeel van het schoolplan en ligt op de school ter inzage en is tevens op de website van de school in te zien.

In alle gevallen, waar staat "ouders, wordt bedoeld "ouders en/of verzorgers".

4. Toelatingsbeleid¹

4.1 Basisprincipes

Bij het vaststellen van het toelatingsbeleid gaat het bestuur uit van de volgende uitgangspunten:

1. Kinderen zijn leerplichtig, zodra ze de leeftijd van 5 jaar hebben bereikt.
2. Ouders zijn vrij in de keuze van een school.
3. Kinderen hebben recht op onderwijs; toelating is de regel, weigeren de uitzondering.
4. Bij weigering zijn mogelijkheden voor plaatsing op andere scholen opgenomen.

4.2 Toegankelijkheid

Openbaar onderwijs is een basisvoorziening die is vastgelegd in de Grondwet. In beginsel moet een openbare school elke aangemelde leerling toelaten; de school is immers algemeen toegankelijk. Dit geldt zowel voor het regulier en het speciaal onderwijs als voor de instellingen die vallen onder de Wet op de expertisecentra (Wec). Dat betekent niet dat een leerling nooit geweigerd mag worden: dit mag alleen nooit op grond van godsdienst of levensbeschouwelijke opvattingen, iets wat het bijzonder onderwijs juist wel mag.

4.3 Weigering

Wanneer de directeur een verzoek van ouders afwijst hun kind op een bepaald tijdstip tot de school toe te laten, is er sprake van weigering. Plaatsing op een wachtlijst is dus ook weigering. Een wachtlijst is een ranglijst van namen van kinderen van wie de toelatingsaanvraag wegens plaatsgebrek is afgewezen onder de toezegging dat de aanvraag opnieuw in behandeling wordt genomen, zodra plaatsruimte beschikbaar komt.

4.4 Toelatingsbeleid

De directeur van de school heeft kenbaar gemaakt waar het de grens trekt bij toelating. Onderhavige regeling geeft het beleid aan en schoolregels zijn opgenomen in de schoolgids van de school. Een eventuele weigering tot toelating wordt hierop gebaseerd. De medezeggenschapsraad (MR) heeft ingestemd met dit toelatingsbeleid. In concrete gevallen heeft de MR geen bevoegdheid.

In deze regeling en / of de schoolgids zijn de volgende onderdelen opgenomen:

---

¹ De regeling zal worden aangepast op het moment dat Passend Onderwijs is doorgevoerd.

- a. Wanneer geen leerlingen meer in de school of betrokken groep kunnen worden toegelaten. Hierbij zijn de onderwijskundige en organisatorische doelstellingen van de school van belang;
- b. Welke normen en waarden en gedragsregels de school hanteert. Deze zijn opgenomen in de schoolgids. In ieder geval zijn de belangrijkste gedragsregels opgenomen (anti-discriminatiecode, pestprotocol) en een passage als "algemeen aanvaarde normen, waarden en fatsoensregels". Deze zijn het toetsingskader voor de vraag of door toelating de rust en/of veiligheid onaanvaardbaar wordt verstoord. Ouders kennen bij aanmelding de regels van de school zodat ze daarop kunnen worden aangesproken. De gesprekspartner voor het vaststellen van gedragsregels is niet de individuele ouder, maar de MR.
- c. Wanneer de school niet kan voldoen aan de zorgbehoefte van de aangemelde leerling. Ook hier zijn de onderwijskundige en organisatorische doelstellingen van de school van belang.

4.5 Weigeringsgronden

De beleidsruimte van een openbare school beperkt zich tot de volgende weigeringsgronden:

1. Gebrek aan plaatsruimte in de school of groep waartoe toelating wordt gevraagd.
2. De basisschool kan de benodigde zorg niet bieden (deze grond geldt niet voor het speciaal basisonderwijs).
3. Ernstige verstoring van de rust en orde dreigt.
4. Beleid in verband met evenwichtige spreiding van de leerlingen over de scholen van het bestuur of over de scholen in de regio.

Ad 1. De school / groep is vol

Toelating tot de groep geschiedt tot een bepaald onderwijskundig verantwoord maximum. In het bouwbesluit WBO wordt de richtlijn van 1.4 m² per leerling in een lokaal gehanteerd. Of het maximum aantal leerlingen op een school of in een groep is bereikt, is mede afhankelijk van het aantal zorgleerlingen en/of het aantal leerlingen met een gewichtstoekenning.

Als een kind uit een gezin de school al bezoekt en een ander (jonger) kind uit hetzelfde gezin wordt aangemeld, dan kan dit kind om redenen van plaatsgebrek niet worden afgewezen.

- a. Bij overschrijding van het verantwoord geachte aantal leerlingen onderzoekt de school alle mogelijkheden tot plaatsing, eventueel op een andere openbare school binnen redelijke afstand van de woning van de leerling.
- b. Een andere mogelijkheid is extra huisvesting aanvragen bij de gemeente; bij te krappe behuizing is het bestuur verplicht tijdig bij de gemeente aan te dringen op extra huisvesting. De gemeente heeft de grondwettelijke plicht voor voldoende openbaar onderwijs te zorgen.

Wachlijsten

Om te bewerkstelligen dat een duidelijke gedragslijn wordt gevolgd met betrekking tot alle wegens plaatsgebrek afgewezen leerlingen werken de scholen van OZ indien nodig met wachtlijsten. De nog niet toegelaten leerlingen worden in volgorde van aanmelding geplaatst. Bij het beschikbaar komen van plaatsruimte wordt in de volgende gevallen afgeweken van de volgorde van aanmelding:

- als het aantal aangemelde leerlingen voor de school groter is dan de opnamecapaciteit
- dan worden eerst die leerlingen toegelaten voor wie de afstand van huis naar de alternatieve school bij niet-toelating het grootst is;
- naast de afstand kan ook de verkeerssituatie tussen huis en school een reden zijn om van het beleid af te wijken.

Ad 2. De school kan de benodigde zorg niet bieden

In enkele gevallen kan er voor een directeur aanleiding zijn een aanvraag voor toelating af te wijzen omdat de school vindt dat de toelating van het kind de zorgcapaciteit van de school overstijgt. De basisvoorwaarde voor weigering is dat het kind formeel thuis hoort in het basisonderwijs, met andere woorden het staat (nog) niet vast dat het kind niet in het basisonderwijs thuishoort. De zorgcapaciteit van de school is het complex aan mogelijkheden dat de school ter beschikking staat om aan alle leerlingen van de school, inclusief de toe te laten leerling, de zorg te bieden die in het perspectief van de te bereiken einddoelen (kerndoelen basisonderwijs) nodig is. Van een te zware wissel op de zorgcapaciteit is sprake als te verwachten is:

- dat de leerling een onevenredig beslag zal leggen op de zorgcapaciteit van de school zonder dat er perspectief is op vooruitgang en / of:
- dat door toelating van de betrokken leerling de voortgang van het onderwijs op de school zo ernstig zal worden verstoord, dat aan de reeds tot de school toegelaten leerlingen niet meer de zorg kan worden gegeven die zij nodig hebben.

Verder kunnen de volgende factoren van pedagogische en organisatorische aard van belang zijn voor het besluit van een directeur de leerling al dan niet toe te laten:

- Groeps grootte
- Samenstelling van de groep
- Deskundigheid personeel
- Beschikbaarheid personeel (tekort, ziekteverzuim)
- Mogelijkheden van begeleiding door ouder
- Benodigde middelen
- Geverge aanpassing in de organisatie, begeleiding en onderwijs
- Werkdruk

Al deze factoren kunnen ieder voor zich of in combinatie bijdragen aan een verantwoorde beslissing om niet tot plaatsing over te gaan.

Daarnaast zorgt de directeur ervoor dat alle inspanningen worden geleverd die van belang kunnen zijn om antwoord te geven op de vraag of er voldoende onderzoek is verricht naar de zorgbehoefte van de leerling. Te denken valt aan:

- Zijn de ouders voldoende geïnformeerd en gehoord?
- Is er extern medisch en/of psychiatrisch onderzoek gedaan (bijv. door de GGD)?
- Is advies gevraagd van de intern begeleider?
- Is, indien van toepassing, advies gevraagd van de groepsleerkracht / directeur van de vorige school?

In gevallen dat:

- a. de school aanwijzingen heeft dat het kind thuishoort in het speciaal (basis) onderwijs, dan moeten de ouders hier gemotiveerd op worden gewezen. De ouders worden er op gewezen dat voor toelating tot het speciaal (basis) onderwijs een onderzoek en een beschikking van de PCL (Permanente Commissie Leerlingenzorg) of Cvl (Commissie van Indicatiestelling) nodig is;
- b. er een uitspraak van de PCL of Cvl ligt dat het kind kan worden toegelaten tot een school voor speciaal (basis) onderwijs en de ouders willen dat niet, dan moet de directeur de weigering op grond van het feit dat de school de nodige zorg niet kan bieden, zorgvuldig motiveren;
- c. de PCL of Cvl vindt dat de leerling níet toelaatbaar is tot het speciaal (basis) onderwijs en dus thuishoort in het reguliere basisonderwijs en de directeur blijft van mening niet de benodigde zorg te kunnen leveren dan moet de directeur zich binnen het samenwerkingsverband inspannen alsnog de gewenste zorg te bieden en bij weigering dit goed motiveren.
- d. Er geen aanwijzing is dat het kind in het speciaal (basis) onderwijs thuishoort en de directeur toch van mening is dat niet de benodigde zorg kan worden geboden, dan wordt de weigering goed gemotiveerd, verwijzend naar het toelatingsbeleid.

Het is van belang dat er in alle gevallen voldoende duidelijk wordt gecommuniceerd.

Voor de regelingen omtrent rugzakleerlingen en Weer samen naar school wordt verwezen naar de betreffende documenten:

Ad 3. Ernstige verstoring van rust en orde dreigt

De directeur van de school heeft de ruimte om de toelating tot de school te binden aan het nakomen van gedragsregels. Hierbij kan het gaan om gedrag van het kind maar ook dat van de ouder(s). De na te komen gedragsregels moeten in de schoolgids worden vastgelegd (zie onder punt 3e, B op pagina 4 van deze regeling) en in ieder geval voorafgaande aan de beslissing omtrent toelating aan de ouder(s) worden voorgelegd. De ouder die op voorhand aangeeft zich niet aan die gedragsregels te houden, kan om die reden toelating tot de school worden geweigerd.

Het kind is mogelijk afkomstig van een andere school, waar het wordt verwijderd. Het verzoek tot toelating maakt dan deel uit van de verwijderingsprocedure van die andere school. De directeur moet motiveren waarom de overtuiging bestaat dat het kind de rust en orde op school zal verstoren. De criteria voor verwijdering van een leerling kunnen de leidraad zijn bij het besluit van de directeur een leerling de toelating tot de school te weigeren. De geldende gedragsregels zijn het toetsingskader, samen met de vraag of de school de vereiste opvang en zorg kan bieden.

Ad 4. Beleid in verband met evenwichtige spreiding van de leerlingen over de scholen van het bestuur (of over de scholen in de regio).

Individuele scholen binnen OOO kunnen vanuit de volgende invalshoeken een spreidingsbeleid voeren:

- optimale benutting van de beschikbare plaatsruimte;
- het voorkomen van een te eenzijdige samenstelling van de schoolbevolking.

Ook kunnen afspraken gemaakt worden op gemeentelijk niveau of op het niveau van het samenwerkingsverband over toelating van leerlingen van andere basisscholen gedurende het schooljaar waarvoor bijvoorbeeld een verwijzingsprocedure loop.

Per school wordt in bovengenoemde gevallen beleid opgesteld en besproken met de MR.

Het vastgestelde beleid wordt duidelijk gecommuniceerd naar de ouders.

5. Procedure bij toelating

In alle gevallen, waar bij deze procedure staat “ouders”, wordt bedoeld “ouders en/of verzorgers”.

- a. Binnen 8 weken nadat de ouders een leerling middels een officieel aanmeldingsformulier bij de school hebben aangemeld, beslist de directeur van de school of het kind wordt toegelaten tot de school. De termijn van 8 weken is meestal niet nodig. In de meeste gevallen kan (vrijwel) onmiddellijk aan betrokkene worden meegedeeld welke beslissing op de aanmelding wordt genomen.
- b. Bij weigering zijn er 2 procedures mogelijk:
  - I. de weigering is gebaseerd op grond van de gegevens die door de ouders zijn verstrekt;
  - II. de weigering is gebaseerd op andere gegevens dan die door de ouders verstrekt.

Ad I. Bij weigering op grond van door ouders verstrekte gegevens of als ouders weigeren bepaalde informatie te geven:

- Ouders krijgen binnen 8 weken schriftelijk bericht van de directeur van de school dat hun kind niet wordt toegelaten; hierbij worden de redenen aangegeven en wordt vermeld dat de ouders binnen zes weken bezwaar kunnen aantekenen bij het College van Bestuur (CvB) van OOO .
- Het CvB neemt binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift en na de ouders gehoord te hebben een definitieve beslissing.
- Ouders kunnen tegen deze beslissing gerechtelijke stappen ondernemen. Dit kan middels een procedure bij de interne Bezwaar Adviescommissie (cf. reglement Bezwaar Adviescommissie Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio) of de bestuursrechter (voorlopige voorziening) dan wel middels beroep bij de rechtbank.

Ad II. Weigering op grond van andere gegevens:

1. Ouders krijgen binnen 8 weken bericht dat de directeur voornemens is hun kind niet toe te laten tot de school van hun keuze. De redenen worden duidelijk onderbouwd. Ouders krijgen de gelegenheid mondeling of schriftelijk te reageren (zie bijlage 2).
2. Ouders worden door de directeur voor een gesprek uitgenodigd, waarbij het voornemen nader wordt toegelicht; van dit gesprek wordt een verslag gemaakt, waarvan de ouders een afschrift krijgen.
3. Binnen acht weken na indiening van het verzoek om toelating neemt de directeur een beslissing.
4. De ouders worden door de directeur schriftelijk geïnformeerd over de definitieve beslissing. Bij een negatieve beslissing wordt vermeld dat de ouders binnen zes weken bezwaar tegen deze beslissing kunnen aantekenen bij het College van Bestuur (zie bijlage 3).
5. Het College van Bestuur neemt binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift en na de ouders gehoord te hebben een definitieve beslissing.

6. Ouders kunnen tegen deze beslissing gerechtelijke stappen ondernemen. Dit kan middels een procedure bij de interne Bezwaar Adviescommissie (cf. reglement Bezwaar Adviescommissie Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio) de bestuursrechter (voorlopige voorziening) of middels een beroep bij de president van de rechtbank (kort geding).

6. Verwijdering van leerlingen

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders/verzorgers. Daarom neemt het College van Bestuur, en niet de directeur of de locatieleider, het besluit om de leerling te verwijderen. De schoolleiding is dan meestal zelf betrokken geweest bij de voorbereiding van het besluit (gesprekken met de ouders/verzorgers en met het team). Er kan een vertrouwensbreuk zijn. In zo'n geval kan het CvB, die immers op grotere afstand van de dagelijkse praktijk staat, de kwestie met meer distantie beoordelen. Dit kan een zorgvuldige besluitvorming bevorderen, iets waar de rechter gezien de zwaarte van de maatregel grote waarde aan hecht.

Verwijdering kan voor de leerling verstrekende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op zijn verdere ontwikkeling. Dit geldt zeker bij verwijdering wegens wangedrag. Voor de rechter is het daarom van groot belang dat het verwijderingsbesluit aangeeft hoe het schoolbestuur een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling op de school te blijven. Die belangen kunnen per geval verschillen.

Van belang is dat regels met betrekking tot verwijdering in de schoolgids worden vermeld. Ouders hebben er recht op te weten wat de regels van de school zijn; ook moet voor hen duidelijk zijn wat de grenzen aan de zorg zijn.

6.1 Verwijderingsgronden:

Leerlingen kunnen om de volgende redenen van school worden verwijderd:

1. De school kan niet aan de zorgbehoefte van de leerling voldoen; de verwijdering is onderwijskundig en organisatorisch ingegeven.
2. Ernstig of herhaaldelijk wangedrag door de leerling en/of de ouders/verzorgers; de verwijdering is een sanctie.

Ad 1. De school kan niet aan de zorgbehoefte van de leerling voldoen

Als:

- een kind gedurende een bepaalde tijd extra ondersteuning heeft gehad door leerkrachten, remedial teachers en/of specialisten van de schoolbegeleidingsdienst en deze hulp onvoldoende resultaat heeft gehad en
- uit onderzoeken blijkt dat de mogelijkheden van het kind onvoldoende zijn om het onderwijs op de basisschool te volgen, wordt de ouders geadviseerd het kind aan te melden bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg of de Commissie van Indicatiestelling om zo plaatsing op een school voor speciaal (basis) onderwijs mogelijk te maken. Indien ouders weigeren hieraan mee te werken en de directeur kan duidelijk motiveren dat de school niet in staat is de benodigde zorg te bieden, kan het College van Bestuur de formele verwijderingsprocedure in gang zetten. De ouders mogen niet verrast zijn als er een maatregel in de vorm van verwijdering komt. Op basis van dossiervorming, vastgelegde incidenten en gesprekken met ouders worden ouders per brief geïnformeerd dat verwijdering wordt overwogen.

Ad 2. Ernstig of herhaaldelijk wangedrag door kind en/of ouders/verzorgers

2.a Schorsing

Aan de verwijdering als strafmaatregel of sanctie gaat vaak eerst een time-out en een schorsing vooraf om de ernst te onderstrepen. De time-out of afkoelingsperiode is een ordemaatregel en de schorsing een

strafmaatregel. Bij een schorsing als strafmaatregel is er sprake van een ernstig vergrijp; vaak is er al het een en ander aan vooraf gegaan en zijn leerlingen / ouders er vaak al schriftelijk op gewezen dat bij een volgende gebeurtenis een schorsing zal worden overwogen. Gebeurt dat daadwerkelijk en is er sprake van een opmaat tot verwijdering, dan is het noodzakelijk dat ouders er in het schorsingsbesluit op worden gewezen dat bij een volgende gebeurtenis overwogen wordt om het bestuur te vragen de leerling van de school te verwijderen.

Met opgaaf van redenen kan een leerling voor maximaal één week worden geschorst. Alvorens tot een dergelijke schorsing over te gaan, overlegt de schoolleiding eerst met het College van Bestuur en de inspectie. Schorsing wordt altijd gemeld bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling. Dit besluit wordt schriftelijk vastgelegd, met daarbij vermelding van de redenen / noodzaak.

Het besluit wordt mondeling aan de ouders meegedeeld, zij krijgen tevens een kopie van het op schrift gestelde besluit.

De schorsingsdag(en) wordt (worden) gebruikt om een gesprek te voeren met de ouders en eventueel de leerling om deze ernstige waarschuwing te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject. Hierin kan ook de mogelijkheid tot verwijdering worden besproken als vervolgstap.

2.b Verwijdering

Een leerling die de rust of de veiligheid op school ernstig verstoort, kan eveneens worden verwijderd. Het moet gaan om herhaald wangedrag, dat een negatieve invloed heeft op de andere leerlingen en op de gang van zaken op school.

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: bijvoorbeeld (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie. Ook het wangedrag van ouders/verzorgers, zoals (herhaalde) intimidatie van leerkrachten, andere ouders of leerlingen, kan een reden zijn de leerling te verwijderen. Om tot verwijdering over te gaan moet het wangedrag in ieder geval ernstig zijn.

De gedragsregels over hoe de school met wangedrag omgaat en wanneer de grens bereikt is, moeten duidelijk zijn voor ouders en leerlingen. Deze regels zijn opgenomen in de schoolgids.

Voordat tot verwijdering wordt overgegaan, is er al het een en ander gepasseerd en zijn er pogingen ondernomen om binnen de school en in overleg met de ouders de leerprestaties of het gedrag van de leerling te veranderen en te verbeteren. Hierbij kan bij wangedrag gedacht worden aan schorsing of gedragsafspraken. Ook moet ouders duidelijk zijn gemaakt dat bij de eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.

De directeur houdt een dossier bij. Hierin staat vermeld welke maatregelen er genomen zijn, welke gesprekken er met de ouders zijn gevoerd, en andere (belangrijke) gegevens over deze problematiek. Van de gesprekken met de ouders worden verslagen in het dossier opgenomen. De verslagen zijn door de betrokkenen voor kennisname ondertekend. Dat voorkomt later de nodige discussie.

7. Toelating en weigering in het speciaal basisonderwijs

Toelating en verwijdering op een school voor speciaal basisonderwijs wordt in onderstaande paragrafen behandeld voor zover het afwijkt van de gang van zaken in het reguliere onderwijs. Het verzoek om toelating tot een school voor speciaal basisonderwijs kan in 4 situaties aan de orde zijn:

1. Het kind is afkomstig van een basisschool. Indien een leerling op de basisschool extra zorg nodig heeft, kent de school een bepaald zorgbeleid. Veelal wordt een aantal zorgstadia gehanteerd, bijvoorbeeld:
  - Hulp in de groep (extra vak/ individuele aanpak);
  - Hulp buiten de groep (remedial teaching/interne begeleiding);
  - Hulp van buiten de school (schoolbegeleidingsdienst of ambulante begeleiding).Communicatie met de ouders en het hanteren van een zorgdossier is daarbij van groot belang. Mocht de extra begeleiding niet voldoende zijn dan kan de basisschool speciaal basisonderwijs voor de leerlingen adviseren.
2. De ouders melden hun kind rechtstreeks aan bij het SBO.
3. Het kind is afkomstig van een andere SBO.
4. Het kind is afkomstig van instellingen die vallen onder de Wet op de expertisecentra.

Anders dan in het reguliere onderwijs is toelating niet zonder meer uitgangspunt. SBO maakt (nog) deel uit van een samenwerkingsverband dat streeft naar een samenhangend geheel van voorzieningen binnen en tussen de basisscholen. In alle gevallen is toelating alleen mogelijk wanneer de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL) van het samenwerkingsverband waar de SBO deel van uitmaakt, heeft bepaald dat plaatsing in het speciaal onderwijs noodzakelijk is. De PCL beslist (nog) over de toelaatbaarheid tot het SBO.

7.1 Wanneer is weigering niet mogelijk?

Een leerling kan niet geweigerd worden:

- a. Op grond van het feit dat het kind niet thuishoort in het SBO, indien de PCL van het eigen samenwerkingsverband heeft bepaald dat het wel zo is; alleen de PCL kan de toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs bepalen.
- b. Op grond van het feit dat het kind niet thuishoort in het speciaal basisonderwijs, wanneer ouders een verzoek om toelating indienen met de uitspraak op zak van de PCL van een ander samenwerkingsverband. Een weigering kan gebaseerd worden op artikel 40, lid 3 WPO: de vereiste uitspraak van de eigen PCL ontbreekt.
- c. Op basis van godsdienstige en levensbeschouwelijk gronden kan de toegang niet geweigerd worden, tenzij de ouders verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs van de school zullen respecteren.

Als de PCL heeft uitgesproken dat plaatsing in het speciaal basisonderwijs noodzakelijk is, is het ontoelaatbaar dat het kind op grond van geformuleerde zorgbeleid niet op een SBO geplaatst wordt. Het SBO is dus in beginsel verplicht een leerling met een PCL-beschikking zo spoedig mogelijk te plaatsen. Het samenwerkingsverband heeft hiermee min of meer de verplichting de middelen zo in te zetten dat het kind de benodigde zorg kan worden gegeven.

7.2 Verwijdering in het SBO

5. Verwijdering in het SBO komt merendeels overeen met de gang van zaken in het reguliere basisonderwijs. Dat geldt voor de algemene uitgangspunten. Voor het speciaal basisonderwijs geldt evenals in het reguliere onderwijs, de noodzaak van een verwijderingsbeleid en een schoolreglement. De procedures staan gelijk aan die voor het reguliere onderwijs; ook het speciaal onderwijs kan overwegen een leerling te verwijderen omdat de school de vereiste zorg niet kan bieden.

8. Procedure: Time out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling door de directeur voor de rest van de dag de toegang tot de school onttrokken.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht.
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. In beide gevallen dient de directeur vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De directeur nodigt de ouders op school uit voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht aanwezig.
- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. (zie voor voorbeeldverslag bijlage 1). Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen²).
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het College van Bestuur, de inspectie en de leerplichtambtenaar.

---

² De time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel, maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar een verslag van het incident in het dossier van de leerling.

9. PROCEDURE: Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- De directeur maakt melding van zijn voorgenomen handeling aan het College van Bestuur en vraagt om goedkeuring.
- De directeur meldt de situatie aan de leerplichtambtenaar en de inspectie op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden³).
- De schorsing bedraagt maximaal 1 week⁴).
- De directeur draagt er zorg voor dat het besluit schriftelijk wordt kenbaar gemaakt aan de betrokken ouders en dat de schorsing is gebaseerd op deugdelijke afweging van belangen.
- De desbetreffende brief wordt namens het College van Bestuur ondertekend door de directeur.
- De betrokken ouders worden door de directeur uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
  - het College van Bestuur
  - de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling
  - de inspecteur van het onderwijs
- Ouders kunnen bezwaar maken bij het College van Bestuur. Het CvB beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het bezwaar.

10. PROCEDURE: Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van een school is een beslissing van het College van Bestuur. Er is voorgeschreven dat er eerst wordt besloten tot een voornemen tot verwijdering en dat daarna het besluit tot daadwerkelijke verwijdering wordt genomen.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het College van Bestuur de betrokken leerkracht en de directeur te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en door de ouders voor gezien wordt ondertekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar:
  - de leerplichtambtenaar van de gemeente
  - de inspecteur van het onderwijs
- De ouders worden door de directeur schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van het College van Bestuur om over te gaan tot verwijdering. De directeur en de ouders zullen de voorgaande periode geregeld met elkaar hebben gesproken. Door dit gesprek weten de ouders dat het schoolbestuur niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken en dat er een nieuwe fase in werking treedt die op verwijdering is gericht. Geef in het gesprek duidelijk aan waarom het belang van de ouders en de leerling moet wijken voor het belang

---

³ Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoets) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

⁴ Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

van de school. Geef de reden en het doel van het gesprek aan, maar beschrijf ook de verdere procedure, zoals de mogelijkheden om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit daartegen bezwaren kenbaar te maken (in de vorm van een zienswijze respectievelijk een bezwaarschrift van de ouders). Het gesprek dient dus om van de ouders te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden. Licht het voornemen zo nodig toe. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

- Geeft het gesprek met de ouders geen aanleiding van het voornemen af te zien, dan ontvangen ouders schriftelijk en onderbouwd het bericht dat er geen aanleiding is om af te wijken van het voorgenomen besluit, met verwijzing naar het horen.
- Gedurende acht weken vanaf het moment dat tot verwijdering is besloten moet de directeur zoeken naar een andere school die bereid is de leerling toe te laten. De directeur moet 'aantoonbaar' gezocht hebben, wil verwijdering toelaatbaar zijn. Registreer daarom zorgvuldig en gemotiveerd alle zoekpogingen en contacten. Het gaat om een zogenaamde inspanningsverplichting. Dat betekent dat de directeur het redelijkerwijs noodzakelijke moet hebben gedaan om toelating elders te bewerkstelligen. Daarbij geldt dat niet alleen gekeken moet worden bij de scholen van de eigen denominatie, maar ook bij andere scholen. Ook moet men kijken buiten het eigen 'Samenwerkingsverband WSNS'. De directeur moet alle scholen benaderen die op een redelijke afstand van de eigen school zijn gelegen.
- Indien in de acht weken:
  - geen school bereid is gevonden de leerling toe te laten,
  - wel een school gevonden is die de leerling wil toelaten, maar de ouders/verzorgers weigeren hun kind daar aan te melden en de directeur zich voldoende heeft ingespannen, kan het College van Bestuur definitief tot verwijdering overgaan. In het besluit wordt gemotiveerd waarom het belang van de school bij verwijdering uiteindelijk zwaarder heeft gewogen dan het belang van de leerling op de school te blijven.
- Ouders kunnen binnen zes weken na de beslissing van het College van Bestuur een bezwaarschrift indienen bij het bestuur.
- Ouders moeten na het indienen van het bezwaarschrift de gelegenheid hebben gehoord te worden. Zij beslissen zelf of zij hier wel of geen gebruik van willen maken.
- Na ontvangst van het bezwaarschrift (en eventueel het horen van de ouders/verzorgers) wordt binnen vier weken een definitieve beslissing genomen door het bestuur.
- Ouders hebben de gelegenheid om binnen zes weken na deze beslissing in beroep te gaan bij de rechtbank.

Aldus vastgesteld door het bestuur van Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio d.d. 20 december 2011.

Deze regeling vervangt alle eerdere regelingen.

Het bestuur van Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio,

Mevrouw H.T. Damhof MME

Voorzitter College van Bestuur